

Οι επιδόσεις του ελληνικού επιχειρηματικού / παραγωγικού συστήματος

Προετοιμασία – υλοποίηση - εξειδίκευση: Άγγελος
Τσακανίκας
Επίκουρος Καθηγητής ΕΜΠ
Επιστημονικός Συνεργάτης ΙΟΒΕ
YC ideas evangelist

Έμπνευση – Big ideas Generator: Γιάννης Καλογήρου

Το σημερινό περιβάλλον...

- *Μετά από μία περίοδο σκληρής δημοσιονομικής προσαρμογής...*
 - *...αλλά ίσως πλέον με παρεμβάσεις συντήρησης και ίσως σταδιακής χαλάρωσης*
- *εκτός αγορών από το 2010...*,
 - *...αλλά με δυναμική επάνοδο που ίσως να είναι και μόνιμη*
- *ακόμα υπό συνθήκες πιστωτικής ασφυξίας ...*
 - *...αλλά με κεφαλαιοποιημένο (θωρακισμένο) τραπεζικό σύστημα*
- *μετά από έξι χρόνια ύφεσης, με σωρευτική απώλεια ~25% του προϊόντος της οικονομίας...*
 - *...αλλά με ενδείξεις άμβλυνσης της ύφεσης*
- *Με μακροχρόνια ανεργία 60% της συνολικής (~27%), ...αλλά...;*
 - *Μεγάλες δυσκολίες στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας: σε αυτό το δομικό πλέον σύμπτωμα καταλήγουν και από αυτό εκπορεύονται τα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας*
 - *Καμία οικονομία δεν είναι «ανταγωνιστική», αν ένα μεγάλο μέρος των πολιτών της δεν έχει εργασία*

Ζητούμενο σήμερα

- Εδραίωση θέσης στην Ευρωζώνη με περισσότερο βιώσιμη και όσο το δυνατόν πιο μακροχρόνια ανάπτυξη, με ποιοτικές θέσεις εργασίας και κοινωνικά αποδεκτό επίπεδο διαβίωσης, χωροταξική πειθαρχία, περιβαλλοντικό σεβασμό
 - σε περιβάλλον όμως δημοσιονομικής πειθαρχίας και σχετικής ευκολίας στην εξυπηρέτηση του χρέους
- Η επιλογή η Ελλάδα να στηρίξει την ανταγωνιστικότητά της αποκλειστικά στο χαμηλό εργατικό κόστους, στη φθηνή παράνομη εργασία (λαθρομετανάστευση) και με περιβαλλοντικές εκπτώσεις, είναι μυωπική και αδιέξοδη, και μη αποδεκτή κοινωνικά

Ζητούμενο σήμερα

- Η καινοτομία έχει αποδειχθεί ότι διαφοροποιεί τις οικονομίες σε παγκόσμιο επίπεδο, σε όρους ανταγωνιστικότητας σε βαθμό πολύ πιο ξεκάθαρο σε σχέση με τη στενή εστίαση στο κόστος εργασίας
- Αναβάθμιση προϊόντων / υπηρεσιών που προσφέρουμε
 - Στις διεθνείς αγορές (εξωστρέφεια)
 - Στην εγχώρια αγορά (υποκατάσταση εισαγωγών): συνειδητή επιλογή βασισμένη σε αξία / όφελος
- Στόχος: να συμμετάσχουμε στον παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας λίγο περισσότερο ως παραγωγοί «σχετικά πιο προηγμένων» προϊόντων / υπηρεσιών και λίγο λιγότερο ως καταναλωτές, ώστε να συμπορευτούμε με τις αναπτυγμένες οικονομίες και να μην υποβαθμιστούμε σε μια οικονομία χαμηλού κόστους που θα ανταγωνίζεται αναπτυσσόμενες χώρες

Πόσο εφικτό είναι;
Ποιοι είναι οι όροι ώστε να το επιτύχουμε;

Επιχειρηματικό – παραγωγικό σύστημα

- Είναι το είδος και τα χαρακτηριστικά αυτού του επιχειρηματικού συστήματος που θα καθορίσουν την αποτελεσματικότητα και την ταχύτητα με την οποία θα γίνει αυτή η απαιτούμενη αναδιάρθρωση της ελληνικής οικονομίας.
- Αξιολόγηση παραγωγικών δραστηριοτήτων και κλαδικών οικοσυστημάτων που μπορούν να συμβάλλουν περισσότερο στα επόμενα χρόνια στην επανεκκίνηση της εγχώριας οικονομίας
 - Αναζητούμε ελληνικές επιχειρήσεις βιώσιμες (ακόμα και σε δύσκολες συνθήκες ρευστότητας), διεθνώς ανταγωνιστικές
 - Συμβολή στο σχεδιασμό κατάλληλων παρεμβάσεων σε επίπεδο δημόσιων πολιτικών αλλά και σε επίπεδο επιχειρηματικών στρατηγικών και πολιτικών που υποστηρίζουν / επηρεάζουν τις επερχόμενες αλλαγές

Έρευνα πεδίου στις 2.000 από τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις της χώρας

Έργο: Έρευνα στις Επιχειρήσεις για την πρόβλεψη των μεταβολών στα περιφερειακά παραγωγικά συστήματα και τις τοπικές αγορές εργασίας (ΣΕΒ, υλοποίηση IOBE και ΕΒΕΟ/ΕΜΠ)

- Ερωτώμενος: ΓΔ / ΔΣ
- Βηματική προσέγγιση: οι 2000 μεγαλύτερες, στη συνέχεια οι επόμενες κ.ο.κ (~4200 κλήσεις)
- Υλοποίηση: Public Issue

Β φάση: 2013

- Χρονικό διάστημα: Μάρτιος – Μάιος 2013
- Σύνολο απαντήσεων: **2048**
- Απασχόληση: ~ 310 χιλ. άτομα, με τζίρο (2011) σχεδόν 85 δισ. €

Α φάση: 2011

- Χρονικό διάστημα: Μάρτιος – Ιούνιος 2011
- Σύνολο απαντήσεων: **2025**
- Απασχόληση: ~ 320 χιλ. άτομα, με τζίρο (2009) σχεδόν 70 δισ. €

1502 κοινές επιχειρήσεις

Επαρκές δείγμα ανά περιφέρεια

% επιχειρήσεων

Περιφέρεια	2013	2011
Αττική	35,0%	35,3%
Κεντρική Μακεδονία	13,5%	13,3%
Θεσσαλία	7,5%	7,7%
Κρήτη	7,4%	7,1%
Δυτική Ελλάδα	6,1%	6,0%
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	6,3%	6,3%
Στερεά Ελλάδα	5,3%	5,4%
Πελοπόννησος	4,8%	4,8%
Νότιο Αιγαίο	4,3%	4,5%
Ήπειρος	3,3%	3,0%
Δυτική Μακεδονία	2,7%	2,7%
Ιόνια Νησιά	2,2%	2,2%
Βόρειο Αιγαίο	1,5%	1,6%
Σύνολο	100%	100%
Αριθμός επιχειρήσεων	2048	2025

Βιομηχανία και Εμπόριο: τα 3/4 του δείγματος

% επιχειρήσεων

Κλάδος	2013	2011
Εμπόριο	34,9%	36,5%
Μεταποίηση	34,7%	34,0%
Ξενοδοχεία- Εστιατόρια	7,2%	7,1%
Κατασκευές	5,5%	5,4%
Υπηρεσίες (60-71)*	4,8%	4,8%
Πρωτογενής τομέας	4,5%	3,6%
Συμβουλευτικές (74)*	3,3%	3,5%
Πληροφορική (72)*	2,5%	2,5%
Λοιπές υπηρεσίες (75-93)*	2,5%	2,7%
Σύνολο	100,0%	100,0%

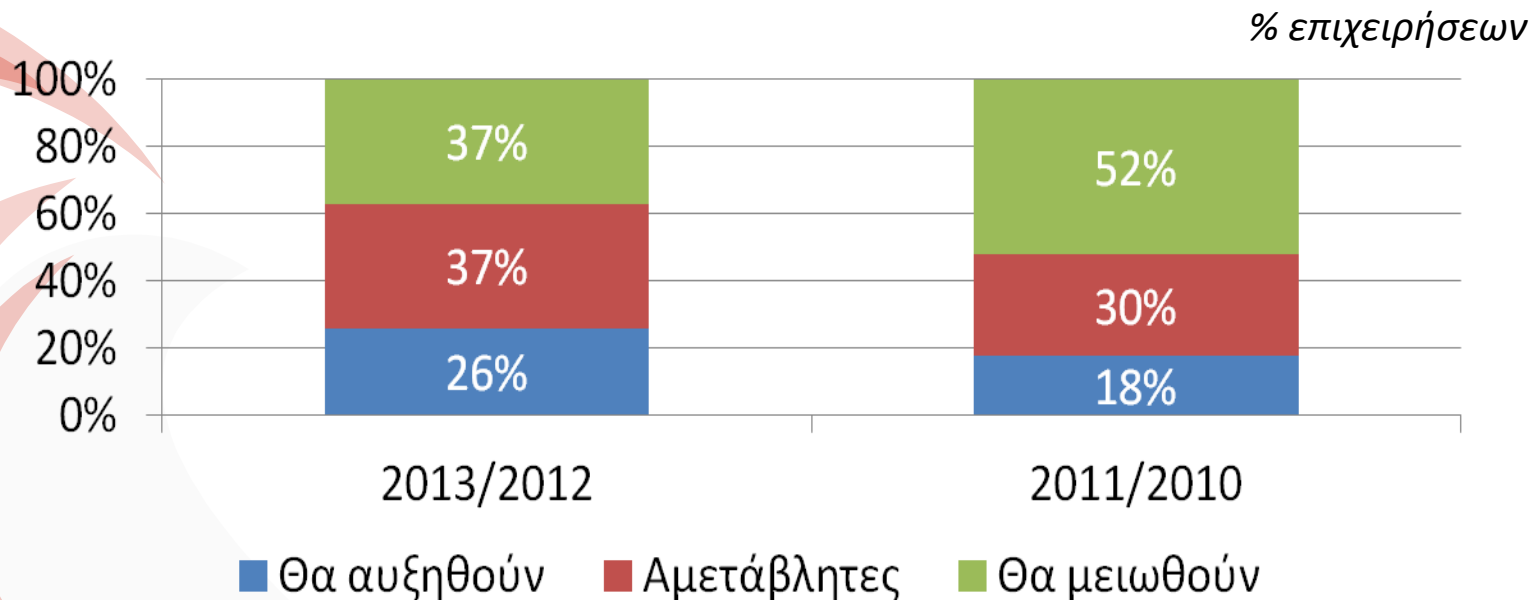
*Σε παρένθεση κωδικοί ΣΤΑΚΟΔ 03

Σχεδόν το 45% πάνω από 50 άτομα

Απασχόληση	% επιχειρήσεων 2013	% επιχειρήσεων 2011
1-10 άτομα	15,7%	12,2%
11-49 άτομα	41,0%	41,9%
50-249 άτομα	33,3%	35,2%
Πάνω από 250 άτομα	10,0%	10,6%
Σύνολο	100,0%	100,0%

Σημαντικές οι επιπτώσεις της κρίσης στην πορεία των εσόδων

- Μειώθηκαν οι πωλήσεις εσωτερικού και παραμένει υψηλότερο το % των επιχειρήσεων που προβλέπει ότι οι πωλήσεις εσωτερικού θα μειωθούν και το 2013...
 - αλλά βελτίωση εκτιμήσεων για πωλήσεις σε σχέση με πέρυσι

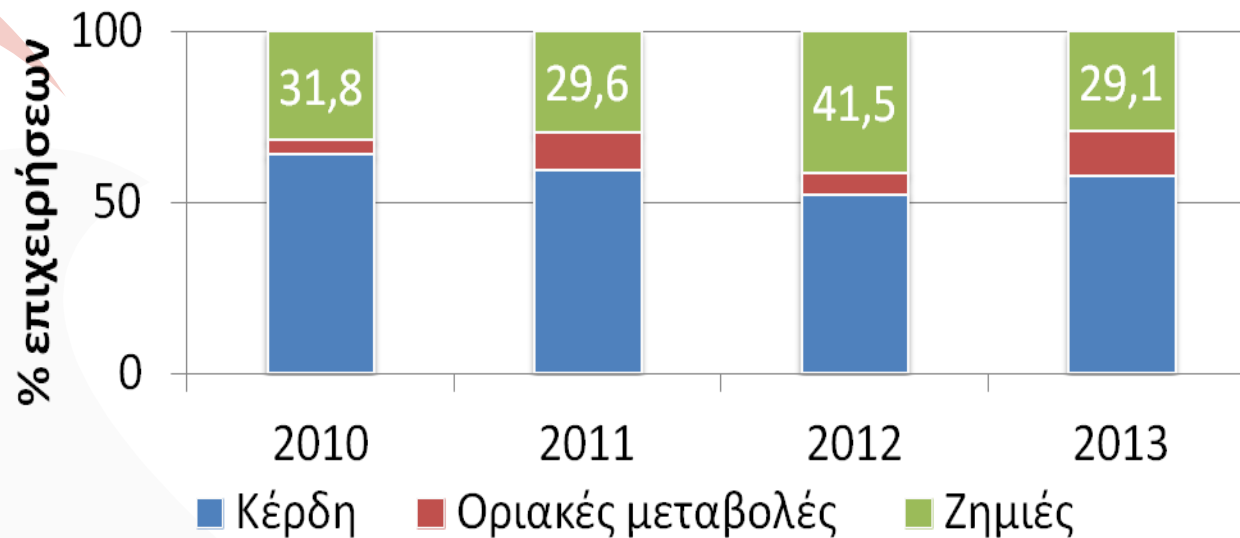

Οι αγορές του εξωτερικού στήριξαν τις ελληνικές επιχειρήσεις

- Διεύρυνση αριθμού εξαγωγικών επιχειρήσεων: οι μισές πλέον εξάγουν (2013) έναντι 45% (2011)
- Σταθεροποίηση εξαγωγικών προοπτικών για το 2013
 - όμως το 40% των επιχειρήσεων έχουν χαμηλή διείσδυση εξαγωγών (<10%)
- Ισχυρότερες επιδόσεις στη μεταποίηση: το 77% των επιχειρήσεων εξάγει
- Δυσκολίες για τις μικρότερες επιχειρήσεις

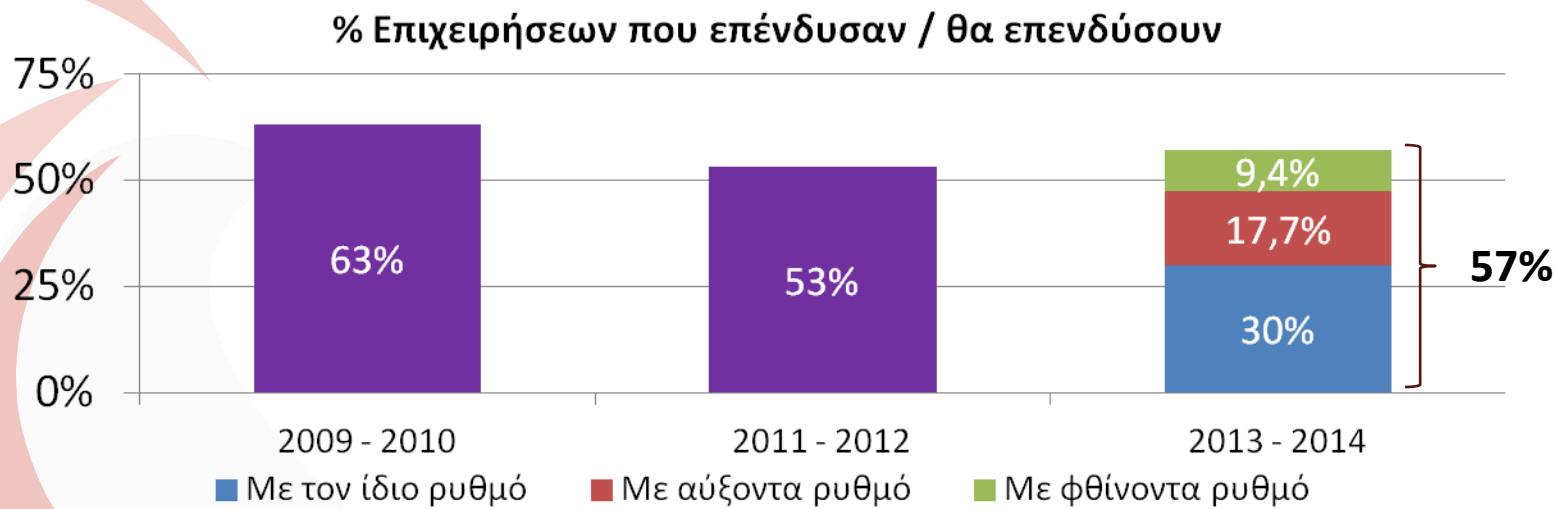
Με ήπια όμως αποτελέσματα στην κερδοφορία: Ασφυκτικό το 2012, σταθεροποίηση το 2013

- Από το 2010 έως το 2012 περιορίζεται συνεχώς το % των επιχειρήσεων με κέρδη (από 64% σε 52%) και το ύψος των κερδών
- Το 2013 εκτιμάται μικρή ενίσχυση του % των επιχειρήσεων με κέρδη, μείωση % επιχειρήσεων με ζημιές: ενίσχυση των οριακών μεταβολών
- Σταθεροποίηση, αλλά σε ένα νέο επίπεδο κερδοφορίας

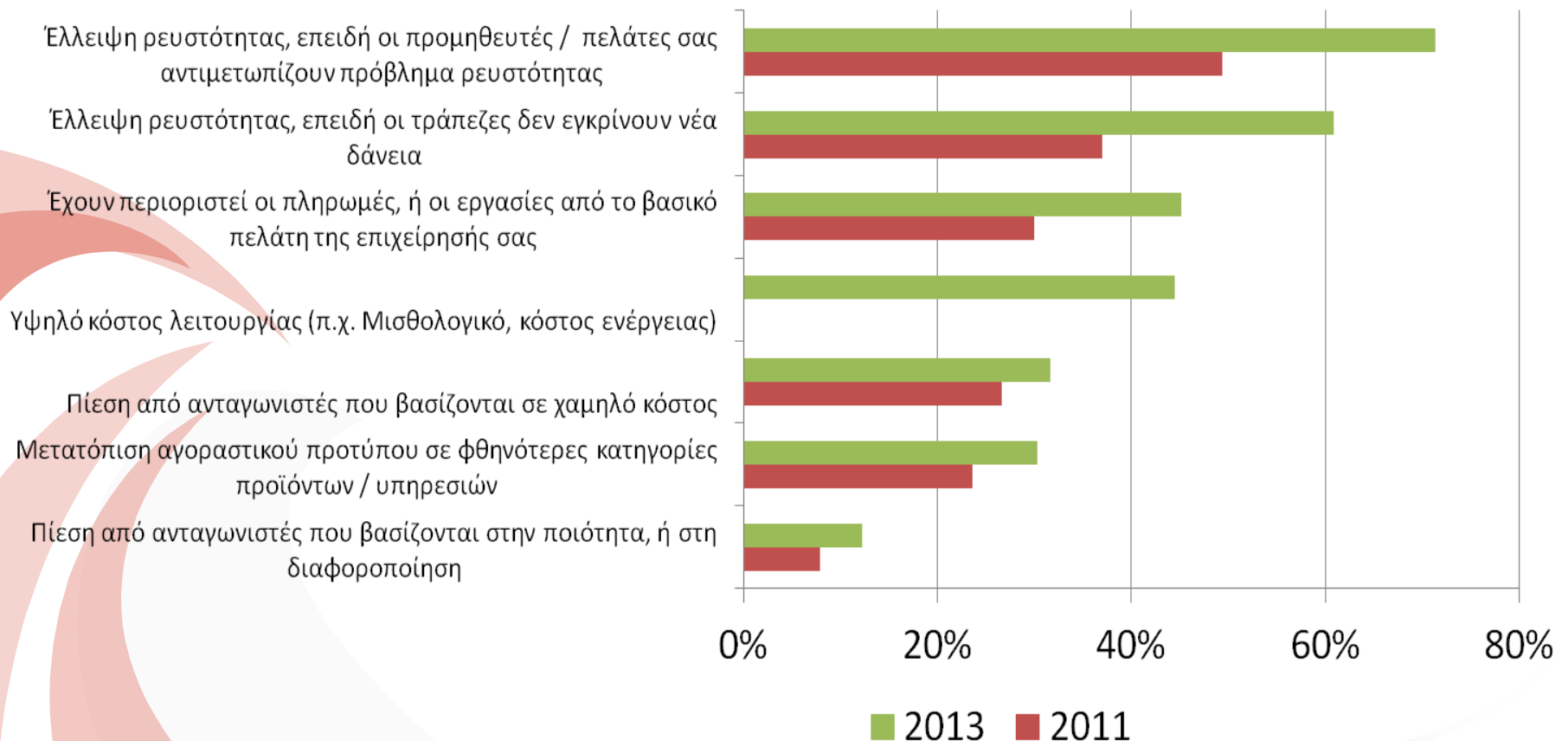
Επενδυτική εξασθένιση, αλλά διστακτική άμβλυνση της απαισιοδοξίας

- Οι δυσοίωνες προβλέψεις για πτώση των επενδύσεων το 2011-2012 επιβεβαιώθηκαν, τόσο σε αριθμό επενδυτικών σχεδίων, όσο και στο μέσο ύψος
- Επιφυλακτικοί παραμένουν οι επενδυτές: οριακά πιο αισιόδοξες εκτιμήσεις για τη διετία 2013-2014

Απειλητικότερη της κερδοφορίας ήταν και παραμένει η έλλειψη ρευστότητας

Ποσοστό επιχειρήσεων που απάντησε με 4 και 5 σε 5βάθμια κλίμακα Likert, όπου 1: καθόλου, 5 σε πολύ μεγάλο βαθμό

Ταξινόμηση: Οικονομικές επιδόσεις

	Κέρδη (t-1) Έτος	Κέρδη (t) έτος	Μεταβολή πωλήσεων (dt)	2013	2011
Κατηγορία Α: Δυνατές	+	+	+	14,1%	28,3%
Κατηγορία Β: Σε κρίση	+	+	-	62,0%	52,0%
	+	-	+/-		
	-	+	+/-		
Κατηγορία Γ: Δυσκολίες βιωσιμότητας	-	-	+/-	23,9%	19,8%

t=τρέχον έτος

Εξαγωγές και καινοτομία προσδιοριστικοί παράγοντες της επίδοσης, πέρα από το μέγεθος

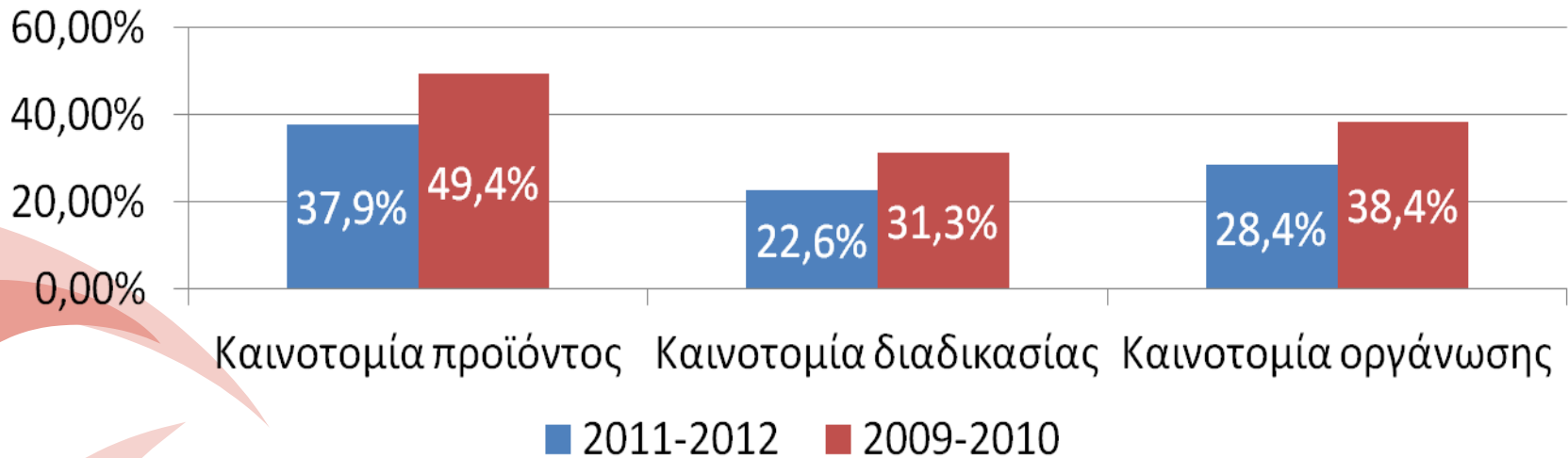
Δυνατές επιχειρήσεις (Κατηγορία Α)

- 57% εξαγωγικές
- 67% αναμένουν αύξηση εξαγωγών το 2013
- 54% καινοτομία προϊόντος, 29% διαδικασιών, 37% οργάνωσης
- 79,9% εφαρμόζουν προγράμματα εκπαίδευσης

Επιχειρήσεις με δυσκολίες βιωσιμότητας (Κατηγορία Γ)

- 43,5% εξαγωγικές
- 45,9% αναμένουν αύξηση εξαγωγών το 2013
- 30% καινοτομία προϊόντος, 16% διαδικασιών, 24% οργάνωσης
- 67,1% εφαρμόζουν προγράμματα εκπαίδευσης

Δυσχεραίνεται η προσπάθεια των επιχειρήσεων σε καινοτομία

- Αν και ενισχύεται στο 14% από 11% το ποσοστό των επιχειρήσεων με νέα για την παγκόσμια αγορά
- Ενίσχυση της καινοτομίας σε μεθόδους παραγωγής (53% από 45%)
- Ενίσχυση σε καινοτομίες στις μεθόδους πωλήσεων / διάθεσης προϊόντων

Καινοτομία προϊόντος: νέο για την επιχείρηση

	% επιχειρήσεων	Αρ. επιχειρήσεων
Πρωτογενής τομέας	24%	91
Μεταποίηση	49%	703
Κατασκευές	22%	106
Εμπόριο	26%	704
Ξενοδοχεία- Εστιατόρια	36%	142
Υπηρεσίες (60-71)	42%	97
Πληροφορική (72)	82%	51
Συμβουλευτικές υπηρεσίες (74)	51%	68
Λοιπές υπηρεσίες (75-93)	41%	49
Σύνολο επιχειρήσεων	38%	2011

	Έρευνα 2013	Έρευνα 2011
Νέα για την επιχείρησή τους	52,1%	51,0%
Νέα για την ελληνική αγορά	34,1%	37,2%
Νέα για την παγκόσμια αγορά	13,8%	11,8%

Καινοτομία διαδικασιών/διεργασιών

	% επιχειρήσεων	Αρ. επιχειρήσεων
Πρωτογενής τομέας	33%	91
Μεταποίηση	34%	693
Κατασκευές	13%	110
Εμπόριο	11%	705
Ξενοδοχεία- Εστιατόρια	20%	141
Υπηρεσίες (60-71)	22%	96
Πληροφορική (72)	40%	50
Συμβουλευτικές υπηρεσίες (74)	19%	68
Λοιπές υπηρεσίες (75- 93)	31%	49
Σύνολο επιχειρήσεων	23%	2003

	Μεθόδους παραγωγής προϊόντων/υπηρεσιών	Πρακτικές logistics	Τρόπους χρήσης ΤΠΕ	Αρ. επιχειρήσεων
Πρωτογενής τομέας	83,3%	23,3%	26,7%	30
Μεταποίηση	91,8%	17,7%	25,9%	232
Κατασκευές	78,6%	21,4%	50,0%	14
Εμπόριο	47,4%	44,9%	50,0%	78
Ξενοδοχεία- Εστιατόρια	60,7%	21,4%	71,4%	28
Υπηρεσίες (60-71)	23,8%	23,8%	76,2%	21
Πληροφορική (72)	42,1%	10,5%	68,4%	19
Συμβουλευτικές υπηρεσίες (74)	41,7%	25,0%	58,3%	12
Λοιπές υπηρεσίες (75-93)	40,0%	26,7%	66,7%	15
Σύνολο	72,8%	23,6%	40,1%	449

Καινοτομία

οργάνωσης/εμπορίας/μάρκετινγκ

	% επιχειρήσεων	Αρ. επιχειρήσεων
Πρωτογενής τομέας	20%	90
Μεταποίηση	28%	698
Κατασκευές	12%	109
Εμπόριο	30%	703
Ξενοδοχεία- Εστιατόρια	35%	144
Υπηρεσίες (60-71)	28%	97
Πληροφορική (72)	37%	49
Συμβουλευτικές υπηρεσίες (74)	29%	68
Λοιπές υπηρεσίες (75-93)	33%	49
Σύνολο	28%	2007

	Έρευνα 2013	Έρευνα 2011
Μεθόδους πωλήσεων ή διάθεσης προϊόντων/υπηρεσιών	34,7%	32,5%
Μεθόδους οργάνωσης της εργασίας	25,0%	26,4%
Αναβάθμιση των υπηρεσιών μετά την πώληση (after sales)	23,2%	24,1%
Μεταβολές στο design, ή τη συσκευασία προϊόντων/υπηρεσιών	17,1%	16,9%

Σημαντικές υστερήσεις όμως σε E&A

- Αν και 29% δήλωσε ότι πραγματοποιεί δαπάνες για E&A, μόνο 19,5% (κυρίως οι μεγαλύτερες) διαθέτει τμήμα E&A
 - Κατά μέσο όρο δαπανούν 3% του τζίρου τους
- Περιορισμένη συμμετοχή επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκά ερευνητικά έργα: μόλις 10% συμμετείχε σε κάποιο έργο την τελευταία διετία (5 επιχειρήσεις το 40% αυτών)
 - Περιορισμένη όχι μόνο ιδιωτική, αλλά και συνεργατική έρευνα
- Μόλις 4% των επιχειρήσεων έχουν την τελευταία διετία υποβάλλει ή προετοιμάζονται να υποβάλουν αίτηση για πατέντες στο εξωτερικό
 - Πρόκειται για συστηματικούς «παίκτες»: αναλογούν 4,8 πατέντες ανά επιχείρηση (οι μεταποιητικές περίπου τα 2/3 αυτών)

Υπάρχει ένας μικρός πυρήνας επιχειρήσεων – κυρίως μεγαλύτερες και μεταποιητικές - που διαθέτει τις ερευνητικές υποδομές και την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ώστε να μετουσιώνει τη νέα γνώση και τις ερευνητικές επιδόσεις σε πατέντες

Ταξινόμηση : Καινοτομικές επιδόσεις

	Καινοτομία Προϊόντος	Καινοτομία Διαδικασίας	Οργανωσιακή Καινοτομία	2013	2011
Κατηγορία Α: υψηλής έντασης καινοτομίας	√	√	√/-	13,6%	21,9%
Κατηγορία Β: μέτριας έντασης καινοτομίας	√ - √ - -	- √ - √ -	√ √ - - √	42,2%	48,6%
Κατηγορία Γ: χαμηλής έντασης καινοτομίας	-	-	-	44,2%	29,5%

Ανθρώπινο δυναμικό, εκπαίδευση και ερευνητική δραστηριότητα βασικοί προσδιοριστικοί παράγοντες

Επιχειρήσεις υψηλής έντασης καινοτομίας (κατηγορία Α)

- 88,5% εφαρμόζει προγράμματα εκπαίδευσης
- 46,4% διεξάγει έρευνα in house
- 33,8% αντλεί γνώση από τους πελάτες
- 7,2% αντλεί γνώση από πανεπιστήμια/ερευνητικά κέντρα

Επιχειρήσεις χαμηλής έντασης καινοτομίας (κατηγορία Γ)

- 57,3% εφαρμόζει προγράμματα εκπαίδευσης
- 7,3% διεξάγει έρευνα in house
- 21,4% αντλεί γνώση από τους πελάτες
- 3,8% αντλεί γνώση από πανεπιστήμια/ερευνητικά κέντρα

- Θετική σχέση καινοτομικών επιδόσεων κάθε είδους και
 - μεγέθους
 - πολιτικών ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού
 - Συνεργασιών στην E&A

Τυπολογία επιχειρήσεων με βάση το καινοτομικό προφίλ: κλάδοι

	Υψηλής έντασης καινοτομίας	Μέσης έντασης καινοτομίας	Χαμηλής έντασης καινοτομίας
Πρωτογενής τομέας	13,0%	35,9%	51,1%
Μεταποίηση	22,5%	42,6%	34,9%
Κατασκευές	8,0%	25,7%	66,4%
Εμπόριο	5,2%	40,9%	53,9%
Ξενοδοχεία- Εστιατόρια	9,5%	50,7%	39,9%
Υπηρεσίες (60-71)	15,3%	39,8%	44,9%
Πληροφορική (72)	31,4%	60,8%	7,8%
Συμβουλευτικές υπηρεσίες (74)	11,8%	57,4%	30,9%
Λοιπές υπηρεσίες (75-93)	13,7%	47,1%	39,2%
Σύνολο (2013)	13,6%	42,3%	44,1%
Σύνολο (2011)	21,9%	48,6%	29,5%

Τυπολογία επιχειρήσεων με βάση το καινοτομικό προφίλ: περιφέρειες

<i>% επιχειρήσεων</i>	Υψηλής έντασης καινοτομίας	Μέσης έντασης καινοτομίας	Χαμηλής έντασης καινοτομίας
Ανατ. Μακ & Θράκη	13,1%	39,2%	47,7%
Αττική	14,2%	46,0%	39,7%
Βορ. Αιγαίο	10,0%	33,3%	56,7%
Δυτική Ελλάδα	12,9%	32,3%	54,8%
Δυτική Μακεδονία	20,0%	21,8%	58,2%
Ήπειρος	6,0%	41,8%	52,2%
Θεσσαλία	11,1%	43,8%	45,1%
Ιόνια Νησιά	8,7%	54,3%	37,0%
Κεντρική Μακεδονία	14,4%	39,2%	46,4%
Κρήτη	12,6%	43,7%	43,7%
Νοτ. Αιγαίο	10,1%	36,0%	53,9%
Πελοπόννησος	16,2%	48,5%	35,4%
Στερεά Ελλάδα	19,3%	42,2%	38,5%
Σύνολο (2013)	13,6%	42,3%	44,1%
Σύνολο (2011)	21,9%	48,6%	29,5%

Το μέγεθος μετράει...

	1-10 άτομα	11-49 άτομα	50-249 άτομα	Πάνω από 250 άτομα	Σύνολο
Οι υψηλής έντασης καινοτομίας (Α)	7,5%	35,1%	38,0%	19,4%	100%
Οι μέτριας έντασης καινοτομίας (Β)	11,1%	38,8%	38,3%	11,8%	100%
Οι χαμηλής έντασης καινοτομίας (Γ)	22,7%	45,0%	27,1%	5,3%	100%

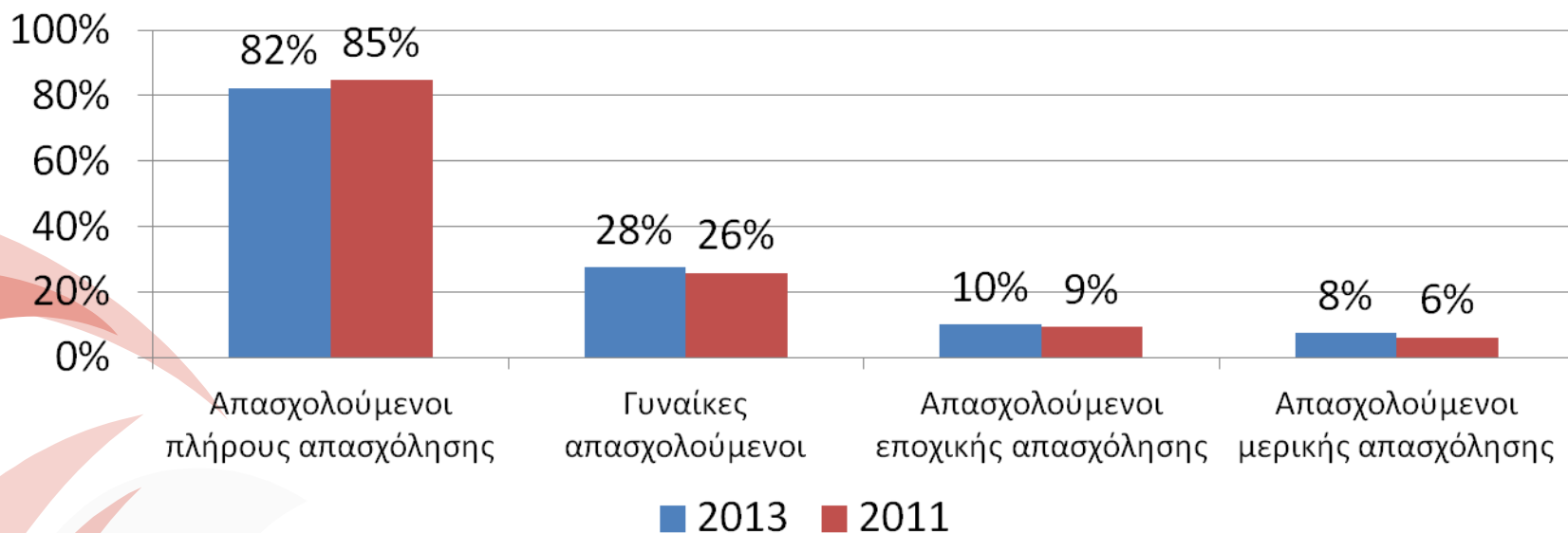
Η απασχόληση...	Θα αυξηθεί	Θα μειωθεί	Θα παραμείνει σχεδόν αμετάβλητη	Σύνολο
Οι υψηλής έντασης καινοτομίας (Α)	31,8%	17,2%	51,1%	100,0%
Οι μέτριας έντασης καινοτομίας (Β)	26,8%	20,3%	53,0%	100,0%
Οι χαμηλής έντασης καινοτομίας (Γ)	18,3%	24,4%	57,3%	100,0%

Ε&Α και πατέντες

	Καινοτόμες επιχειρήσεις	Επιχειρήσεις χωρίς καινοτομία	Σύνολο
Τμήμα έρευνας και ανάπτυξης ¹	81,9%	18,1%	100%
Δεν διαθέτουν τμήμα έρευνας και ανάπτυξης	47,5%	52,5%	100%

- 73 επιχειρήσεις είχαν καταθέσει αίτηση για πατέντα την περίοδο 2011-2012 (3,6%): 313 πατέντες
- 80 επιχειρήσεις (4,2%) πρόκειται να καταθέσει αίτηση για πατέντα την τρέχουσα διετία 2013-2014
- Κυρίως μεγαλύτερες και μεταποιητικές

Ανθεκτικές οι μεγάλες επιχειρήσεις στη διατήρηση θέσεων εργασίας

- Μείωση 9% στο κοινό δείγμα (12,6% στο σύνολο της οικονομίας)
- Αύξηση μερικής, εποχικής αλλά και γυναικείας απασχόλησης
- Περίπου 500 επιχειρήσεις διατήρησαν ή/και αύξησαν τις θέσεις εργασίας

Ταξινόμηση : πολιτικές εκπαίδευσης

	Όλοι οι τύποι προγραμμάτων εκπαίδευσης	Κάποιοι τύποι προγραμμάτων εκπαίδευσης	Κανένα είδος εκπαιδευτικού προγράμματος	2013	2011
Κατηγορία Α: Υψηλής έντασης εκπαίδευσης	√	-	-	37,7%	29,2%
Κατηγορία Β: Μέτριας έντασης εκπαίδευσης	-	√	-	33,7%	46,1%
Κατηγορία Γ: Χαμηλής έντασης εκπαίδευσης	-	-	√	28,6%	24,7%

- Θετική σχέση μεγέθους και προγραμμάτων εκπαίδευσης : 3 στις 4 επιχειρήσεις που απασχολούν πάνω από 250 άτομα ανήκουν στην κατηγορία Α.
- Επιχειρήσεις της κατηγορίας Α φαίνεται να είναι λιγότερο εκτεθειμένες σε προβλήματα όπως είναι π.χ. τα προβλήματα ρευστότητας.
- Σχεδόν μία στις τρεις επιχειρήσεις της Κατηγορίας Α διαθέτει οργανωμένο τμήμα R&D έναντι σημαντικά μικρότερων ποσοστών σε επιχειρήσεις μέτριας (Β) και χαμηλής (Γ) έντασης εκπαίδευσης

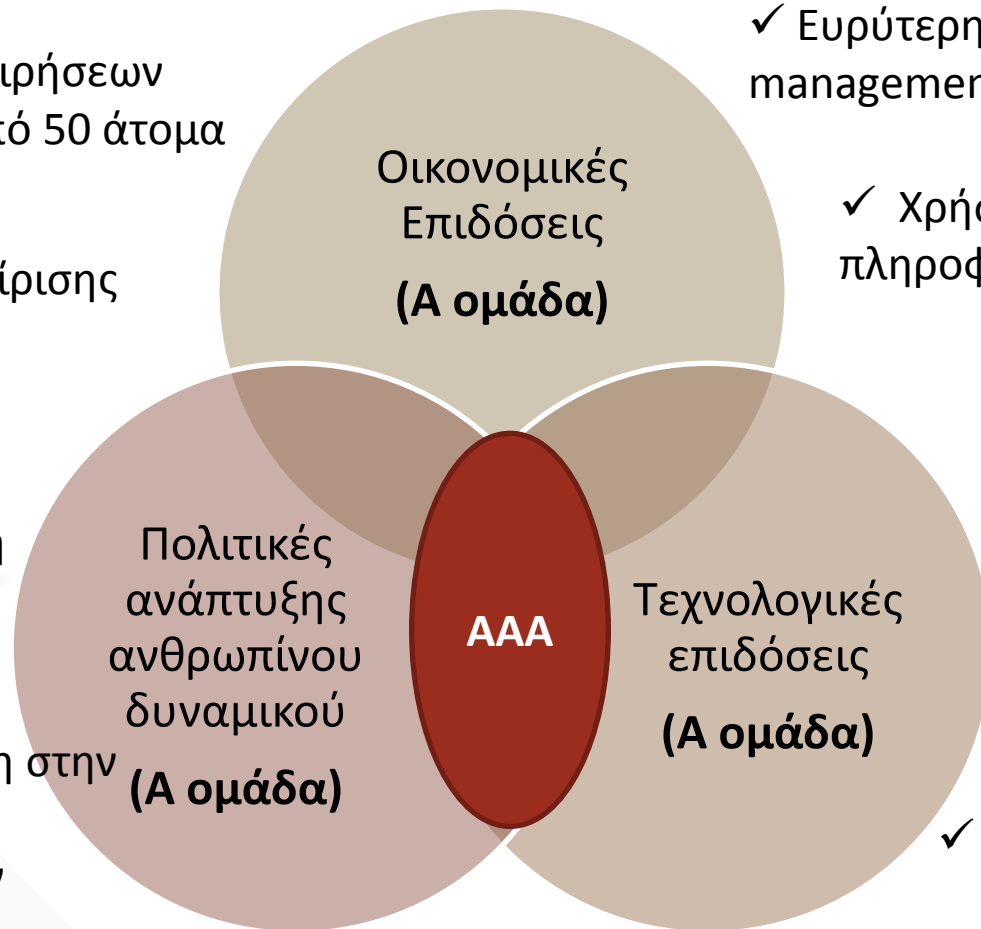
Οι «άριστες» (AAA!!): 41 επιχειρήσεις από 71 στην έρευνα του 2011

✓ το 70% των επιχειρήσεων απασχολεί πάνω από 50 άτομα

✓ Ευρύτερη χρήση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας

✓ Ευρύτερη χρήση πρακτικών management

✓ Χρήση ολοκληρωμένων πληροφοριακών συστημάτων

✓ οι μισές στην Αττική

✓ Ηπιότερη αντίδραση στην κρίση, κυρίως μέσω συγκράτησης αμοιβών

✓ κυρίως μεταποίηση

Σημαντικές συσχετίσεις

- Το μέγεθος καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την καινοτομική επίδοση, την εξαγωγική συμπεριφορά και τις επενδύσεις
- Οι εξαγωγές στηρίζουν τον οικονομικό δυναμισμό των επιχειρήσεων (επενδύσεις, κερδοφορία, πωλήσεις).
- Σχεδόν τρεις στις τέσσερις επιχειρήσεις που επενδύουν σημαντικά ποσά είναι και αυτές που έχουν κέρδη
- Αλλά και οι επιχειρήσεις που επενδύουν φαίνεται να αναμένουν θετικότερη πορεία πωλήσεων και κερδών μεσοπρόθεσμα.
- Το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό έχει άμεση σχέση με θετικές επιδόσεις στο πλήρες φάσμα λειτουργιών των επιχειρήσεων

Συμπερασματικά...

- Καθοριστική η κρίση για τη στρατηγική ταυτότητα των μεγαλύτερων επιχειρήσεων τη χώρας
- Ασφυκτικές πιέσεις από μειωμένη εγχώρια ζήτηση, πιστωτική στενότητα, έλλειψη ρευστότητας σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας τους
- Συρρίκνωση οικονομικών αποτελεσμάτων που απειλεί τη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων
- Αβεβαιότητες που κορυφώθηκαν το 2012: επιδείνωση επενδυτικού κλίματος, συνεχείς προσπάθειες για μείωση λειτουργικού κόστους, κτλ
- Διστακτικά οι αβεβαιότητες αμβλύθηκαν το 2013

Συμπερασματικά...

- Οι επιχειρήσεις προσπαθούν να στηρίξουν τα έσοδά τους μέσω εξαγωγών
- Όμως: η εξωστρέφεια δεν είναι εύκολη
 - Απαιτείται γνώση των αγορών, ποιότητα, ευελιξία, τεχνολογικές ικανότητες και ισχυρό ανθρώπινο κεφάλαιο
 - Χρειάζονται επενδύσεις σε τεχνολογία, σύγχρονο εξοπλισμό και «δύσκολη» καινοτομία ώστε να εστιάσουμε σε νησίδες αγοράς σε παγκόσμιο επίπεδο
- Υπέρβαση της αυστηρής κλαδικής προσέγγισης: ανάπτυξη συνεργειών και στρατηγικών κινήσεων παραγωγικών και ερευνητικών φορέων σε μια ευρύτερη αλυσίδα αξίας που διατρέχει συναφείς, αλληλοσυμπληρούμενους κλάδους της οικονομίας (κλαδικά οικοσυστήματα)
 - Η προσέγγιση αυτή προσφέρει αμφίπλευρη εποπτεία κάθε κλάδου με τους συμπληρωματικούς και διαστέλλει τεχνητά το μικρό μέγεθος: κοινός προσανατολισμός που αμβλύνει τις υστερήσεις που δημιουργεί το μικρό μέγεθος και διευκολύνει οικονομίες κλίμακας / σκοπού